No. 74. 1843.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk
NIEUWS- BLAD.
DINGSDAG 20 JUNIJ.

LOTING VOOR DE SCHUTTERIJ.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der stad Breda, maken bij deze aan de belanghebbenden bekend:

Dat de Loting voor de Schutterij, tusschen de ingeschrevenen van dezen jare, zal plaats hebben onder toezigt eener Commissie uit het Bestuur, ten Stadhuize alhier, op *Vrijdag den* 30. *Julij* aanstaande, des voormiddags ten 10 ure precies; — wordende de belanghebbenden bij deze uitgenoodigd, zich ter plaatse en op dato voormeld, te laten vinden, ten einde aldaar voor de dienst der Schutterij te Loten of zulks door behoorlijk gevolmagtigden te laten doen; — zullende voor hen die persoonlijk afwezend blijven, en zich niet op vorenstaande wijze hebben doen vertegenwoordigen, door een der leden van de commissie worden getrokken.

Voorts is aan de belanghebbende personen, bij de Loting al nog de gelegenheid opengesteld, om de redenen van vrijstelling, waarop sommige aanspraak zouden mogen maken, ter kennisse van de voornoemde Commissie te brengen, met aanduiding van het artikel der Wet en het onderdeel van dien, waarop zij hunne reclame hebben gegrond.

En opdat niemand hiervan onwetendheid zoude kunnen voorwenden, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt waar zulks te doen binnen deze Stad gebruikelijk is.

Breda, den 16 Junij 1843.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
DE ROY, vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 17den Junij.

De afgevaardigden hebben eergisteren de beraadslagingen over het budget van buitenlandsche zaken ten einde gebragt, en vervolgens alle hoofdstukken van dat van openbaar onderwijs gestemd. Gedurende de discussien over het hoofdstuk van buitenlandsche zaken, heeft een der leden aan het bewind gevraagd, of hetzelve voornemens was aan het handelsverdrag met Engeland gevolg te geven. De minister *Guizot* heeft daarop niet regtstreeks geantwoord, doch gezegd, dat in alle gevallen niets zonder de medewerking der kamer kon geschieden, welke het finantieel gedeelte van het traktaat zou moeten goedkeuren.

Gisteren heeft de kamer zich met de discussie van het budget der binnenlandsche zaken beziggehouden. Daar het gouvernement in de meeste door de commissie van onderzoek voorgestelde reductien bewilligd had, is de discussie spoedig gevorderd. Intusschen is aan het slot der zitting eene levendige discussie ontstaan, ter zake eener verhooging van de traktementen der prefecten, welke de ministers voorgesteld, doch waarvan zij op het verlangen der commissie afgezien hadden; intusschen verdedigde een der leden, de heer *Vatout*, die verhooging met zooveel warmte of liever hevigheid, dat ook de commissie uiterst verstoord werd, en er een onstuimig tooneel plaats had, waaraan de president met moeite een einde kon maken.

Naar men zegt, zou in den raad van ministers zijn voorgesteld, om bij den tegenwoordigen staat van zaken in Spanje het voorgenomen kamp van Rennes niet te doen plaats hebben, maar dat bij Lyon aanzienlijk te versterken. Dit voorstel zou echter geen bijval gevonden hebben.

— Er zijn bevelen naar alle departementen van Frankrijk gezonden, tot het vieren van lijkmissen op den verjaardag van den dood des hertogs *van Orleans*.

— Een speculant alhier, te Parijs, houdt zich thans bezig met te trachten een genootschap te organiseren, van een gemeenschappelijk kapitaal van 25 millioenen franken, tot het tusschen de Champs-Elysées en de straat van de Voorstad St. Honoré, oprigten van eenen wintertuin, van de grootte van dien van het Palais-Royal. Die tuin, van zeldzame bloemen en planten voorzien, zou geheel overdekt en gestookt worden. Rondom zou dezelve opgeluisterd worden door winkels, koffijhuizen, restauratiën, dans- en concertzalen, boekerijen, eenen schouwburg en badinrigtingen. De toegang voor de enkele wandeling zou op een frank per persoon worden gesteld.

— Gisteren hadden zich in deze hoofdstad geruchten verbreid aangaande ernstige onlusten die te Madrid zouden zijn uitgebarsten, ten gevolge waarvan *Espartero* de hoofdstad verlaten had, met zich medevoerende de jonge koningin. Het gouvernement zou daarvan reeds het berigt per telegraaf bekomen hebben, doch hetzelve nog niet hebben willen openbaar maken. Het ministerieel blad, *de Messager*, heeft zich gehaast die geruchten te logenstraffen, althans had het gouvernement volstrekt geen berigt ontvangen, dat eenige aanleiding tot soortgelijke geruchten had kunnen geven: » Volgens de jongste berigten, zegt *de Messager*, bleef de opstand in Katalonie, te Valencia, te Grenada en te Malaga voortduren, maar geene wanorde, geen nieuw toeval was te Madrid voorgevallen; de toestand van het gouvernement en van de zaken was er steeds dezelfde."

De thans hier ontvangen tijdingen van de Katalonische grenzen gaan tot den 14den. Op dat tijdstip had de kapitein-generaal het berigt gekregen van de mislukte beweging te Saragossa. Hij had zulks der Barcelonasche bevolking aangekondigd, en een *bando* of decreet uitgevaardigd, waarbij de soldaten die hem verlaten met de doodstraf bedreigd worden. De junta verzamelt hare troepenmagt te Granollers, en heeft verboden levensmiddelen te leveren aan de troepen die nog niet tot de beweging van Reuss toegetreden zijn.

De ingezetenen en de troepen van de vesting Cardona, waar een depôt van 10000 geweren was, heeft zich den 8sten voor den opstand verklaard. De junta heeft twee kompagnien vertrouwde troepen ter versterking derwaarts gezonden en den kolonel *Aguirre* tot kommandant benoemd. De steden Tarrassa, Esparaguera, Salsona en Vic zijn de beweging gevolgd, zoodat nu bijna geheel Katalonie in opstand is. De gedeputeerde *Ametller* werft aanhangers in Lampourdan; de opstandelingen bezetten la Jonquiera op twee uren afstands van Girona.

Zurbano was voornemens om den 11den den kolonel *Prim* aan te tasten, die zich met het gros zijner magt te Reuss bevond.

Uit Madrid wordt van den 10den geschreven dat Ciudad Rodrigo in opstand gekomen is; het gouvernement had troepen derwaarts gezonden. Het garnizoen van Saragossa had bevel bekomen naar Katalonie te trekken.

ENGELAND.

LONDEN, den 16den Junij.

Het huwelijk tusschen de prinses *Augusta* van Cambridge en den Erfgroothertog van Mecklenburg-Strelitz zal waarschijnlijk den 28sten dezer op het paleis van Buckingham gesloten worden.

In het lagerhuis zijn eenige discussien gerezen ter gelegenheid van eene aanvraag om eene donatie ten behoeve van gezegde prinses. De heer *Hume* verlangde dat die aanvraag in overweging genomen werd met den blik op den finantiëlen staat des lands en den armden toestand van een groot gedeelte der bevolking, doch zijne motie werd met 276 tegen 52 stemmen verworpen, waartoe zeker veel bijdroeg de verzekering van den heer *Peel* dat de hertog van Cambridge gedurende zijn leven voor een jaargeld ten behoeve zijner dochter zou zorgen, en eerst na den dood des hertogs 3000 ponden sterl. ten haren behoeve jaarlijks verlangd werd. Nogtans deed de heer *Williams* opmerken, dat de jaargelden aan met het Koninklijk Huis vermaagschapte duitsche Vorsten en Vorstinnen reeds bijna tweemaal honderdduizend ponden sterling beliepen, en dien, noodzaakte den Minister de verdere beraadslagingen over deze zaak te heden uit te stellen.

Lord *J. Russell* heeft in het Lagerhuis alweder een voorstel gedaan om de wetten op den invoer van vreemde granen in komitee te onderzoeken, en tevens een plan opgeworpen, waarin het stelsel van een vast regt, en dat van eene klimmende en dalende schaal,

welke het vaste regt in sommige omstandigheden zou vervangen, als vereenigd waren. De heer *Villiers*, en andere voorstanders der afschaffing van alle inkomend regt op de granen, wilden het voorstel wel behandeld zien, maar alleen om de zaak levendig te houden. Sir *R. Peel* meende daarentegen dat de behandeling in committé tot niets leiden zou, dewijl zelfs de Oppositie, welke in twee groote partijen verdeeld is, het daarover nimmer eens zou worden. Het kwam tot eene stemming, waarbij honderd vijf en veertig leden zich voor, en tweehonderd vier en veertig leden tegen de motie verklaarden, zoodat die, even als talrijke vroegere van dergelijken aard, verworpen is. Echter valt het niet te loochenen dat de minderheid daaromtrent telkens eerder toe- dan afneemt.

— In Ierland duurt de beweging onder de troepen en het aanwerven van recruten voort; ook is te Limerick en elders de voorzorg genomen om alle buskruid, dat in handen van particuliere verkoopers was, naar de magazijnen der artillerie over te brengen; maar van verdere openbare verstoring der rust is nergens iets naders vernomen. Te Dublin was men echter niet gerust over eene groote vergadering der leden van het conservatief genootschap, welke aldaar heden gehouden moest worden, om maatregelen van zelfverdediging te nemen, uit hoofde velen de hooge Regering te zwak en toegefelijk jegens de Antiunionisten achten. Van den anderen kant wordt te Liverpool veel lood voor rekening der laatstgenoemden opgekocht, vermoedelijk om daarvan kogels te gieten.

— Gisteren stonden de 3 pCt. gec. 92½; Ned. 2½ pCt. 54¼; 5 pCt. 100; Spanje 20¼; Port. 3½ pCt. 41¼; Braz. 71, 73.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 19den Junij.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van ll. Zaturdag waren aan de orde de beraadslagingen over het ontwerp van wet tot *tijdelijke voorziening in de behoeften der schatkist*.

De heer *van Akerlaken* verklaart zich voor het ontwerp. Het is het gevolg van de afstemming der conversiewet. De behoefte is op dit oogenblik zoo dringend, dat er voor de rentebetaling op den 1sten Julij zorg moet gedragen worden. Ter voorkoming van grootere onheilen, neemt hij de voordragt aan, in het billijke vertrouwen, dat de nieuwe Minister en de Kamer de middelen zullen weten te vinden, om in de behoefte der schatkist, zoo mogelijk buiten bezwaar der ingezetenen, te voorzien, bovenal buiten bezwaar van den middelstand, die bereids zoo vele drukkende lasten te dragen heeft; terwijl het opleggen van nieuwe lasten, naar zijne meening, niet mogelijk is. De redenaar neemt deze gelegenheid te baat, om te doen zien, dat de mededeelingen door den Minister, nopens den ouden achterstand en het nieuwe te kort, gegeven, volledig en allezins begrijpelijk waren, en dat derhalve de leden, die voor de conversiewet hebben gestemd, niet op blind geloof en onbepaald vertrouwen zijn afgegaan, maar dat zij behoorlijke inlichtingen en ophelderingen hadden erlangd. Hij deelt eene opgave mede van den stand van 's Rijks geldmiddelen op den 1sten Januarij 1842, waaruit blijkt, dat er op dat tijdstip een te kort van ruim 30 millioenen bestond, hetwelk echter door de geldleening des jaars 1840, groot 18 millioenen, gedeeltelijk wordt gedekt, zoodat er ruim 12 millioen ongedekt gebleven zijn. De redenaar acht het pligt, bij deze gelegenheid deze cijfers en daadzaken te constateren, omdat de Minister van Finantien weldra zal aftreden, en het dan vast moet staan, welke inlichtingen en mededeelingen de kamer heeft verkregen. Ter goeder trouw gelooft hij, dat de gegevens en ophelderingen overeenkomstig de waarheid waren. Hij acht het te meer noodzakelijk, dit te doen uitkomen bij de optreding van eenen nieuwen Minister, die tot dusverre geheel vreemd aan de finantiën van den Staat was. Er bestaat bij hem geene reden, om ten aanzien der finantien eenig wantrouwen te koesteren. Zoowel de ontvangsten als de uitgaven van den Staat worden door de Rekenkamer verantwoord. Het jaarlijksch verslag van dat collegie, alsmede de jaarlijksche rekeningen, moeten aan de kamer worden medegedeeld.

De heer *Luyben* beschouwt dit ontwerp als de eerste wrange vrucht van de in zijn oog noodlottige verwerping der conversiewet. Hij betreurt alsnu, in de eerste plaats, de vermeerdering der rente van de nationale schuld, in stede van de aanzienlijke vermindering, die door de aanneming, zou zijn verkregen. Hij uit den wensch, dat weldra betere tijden zullen aanbreken, ten einde tot schulddelging en vermindering van rente te kunnen overgaan. Even als de vorige spreker, vermeent ook de heer *Luyben*, dat het te kort genoegzaam is gejustificeerd, en tevens, dat dit te kort werkelijk aanwezig is. Hij zegt de overtuiging daarvan door cijfers en berekeningen te hebben verkregen. Welk vertrouwen hij ook in den Minister van Finantien mogt stellen, zegt de spreker, ook ten deze niet door een blind vertrouwen te zijn geleid. De redenaar zegt, dat de Regering door een *fait accompli* (de afstemming van eene conversiewet) in moeijelijke omstandigheden is gebragt, ten gevolge waarvan zelfs de tegenwoordige minister van Finantien zijne portefeuille heeft vermeend te moeten nederleggen. Hij betreurt zulks, omdat die Minister, in wien hij vertrouwen stelde, de overtuiging had, door die conversie 's Rijks finantien op te beuren en de lasten der Natie te verminderen. Ofschoon dit ook door de meerderheid der kamer zij wedersproken, zooveel is echter reeds thans zeker, dat 's Rijks uitgaven worden verhoogd. Hij vermeende, dat alsnu moeijelijker het verbroken evenwigt tusschen uitgaven en ontvangsten zal worden hersteld, en uit de vrees, dat de Regering, tot bereiking van dit doel, tot het voordragen van zware impopulaire belastingen hare toevlugt zal moeten nemen. Ofschoon dan ook diep betreurende de gevolgen der verwerping van de conversiewet, zegt de spreker, troost te vinden in het bewustzijn, dat hij door zijn votum de Regering niet in deze moeijelijke omstandigheden heeft helpen brengen. Hij verheugt zich, dat de Regering alsnu alleen de creatie van eene vlottende schuld heeft voorgedragen. Hoe groot ook de behoeften van het oogenblik mogen zijn, zou hij zich nimmer met eene leening hebben kunnen vereenigen. De spreker verklaart ten slotte, met weêrzin eene goedkeurende stem te zullen uitbrengen, vermits eene afstemming ook van dit ontwerp het treurig tooneel zou opleveren, dat de renten met 1°. Julij niet zouden kunnen worden voldaan. Hij acht zich verpligt, de Regering niet in de ongelegenheid te brengen, welke buiten hare schuld zou zijn ontstaan, en zal mitsdien voor de wet stemmen.

De heer *van Dam van Isselt* zegt, dat de staatshuishoudkunde eene voortreffelijke wetenschap is; hij acht het echter gevaarlijk, de theorien daarvan te allen tijde in praktijk te willen brengen, zonder op tijden en omstandigheden het oog te slaan; kunnende men zich op die wijs dikwerf aan groote vergissingen bloot stellen. Bij gelegenheid van de discussien over de conversiewet, is met ophef over die wetenschap gesproken. De spreker herinnert zich hierbij de geschiedenis van het schip, waarop eene epidemische ziekte heerschte en alle overledenen dadelijk over boord werden geworpen. Nu een dier personen door de wetenschap voor dood was verklaard, werd hij over boord geworpen, ofschoon het ook bleek, dat hij nog vol leven en te redden ware geweest. Hij vermeent den val van de conversiewet aan eene overdrevene mate van voorzigtigheid en overdreven wantrouwen te moeten toeschrijven. De spreker meent, dat men steeds in het oog houden moet het kenmerkend onderscheid tusschen het vertrouwen in het tegenwoordig bewind en het vertrouwen, dat men in deze vergadering aan de oude Regering heeft gegeven. De spreker beschouwt, met het lid uit Noordbraband, het ontwerp als de eerste wrange vrucht der afstemming van de conversiewet. De spreker had verwacht, dat de Regering reeds nu andere maatregelen zou hebben voorgesteld, als bijv. eene leening van 5 per cent, aflosbaar in 2 jaren, te vinden uit eene verdubbeling van de personele belasting en eene verhooging der grondbelasting met 30 opcenten. In het tegenwoordige oogenblik blijft hem en den anderen leden geen ander middel over, dan om het ontwerp aan te nemen. Hij verklaart dan ook het woord alleen te hebben opgevat, om ernstig te herhalen, dat de redding van het Vaderland niet denkbaar is, zonder afdoende herziening der Grondwet. De Regering staat op dit oogenblik zonder kracht tegenover de kamer. Eene Regering mag niet zwak zijn. De staatsregeling moet zoodanig ingerigt worden, dat wij eene wezenlijke vertegenwoordiging hebben. Want welke ook de meening der ingezetenen van het Vaderland moge zijn, niemand verlangt, dat de tweede kamer, die slechts een tak der wetgeving is, regere. Dit is thans werkelijk het geval. De verwerping van eenige voordragt kan nu den val van het geheele ministerie ten gevolge hebben, zonder dat men overtuigd zij, dat het volk het gevoelen van de meerderheid der kamer deelt. Had er eene ontbindbare kamer bestaan, de staatsman, die alleen de verantwoordelijkheid van eenen uitgebreiden maatregel op zich genomen had, had zijne betrekking welligt niet nedergelegd. Z. Exc. heeft daartoe besloten. De redenaar uit den wensch, dat de oorzaken, welke tot de aftreding van den Minister van finantien hebben geleid, Z. Exc. en de kamer nimmer zullen berouwen. De spreker dringt er ten slotte op aan, dat eene herziening der Grondwet, vóór de behandeling van alle andere finantiële voordragten, plaats vinde.

De heer *van den Bosch* betreurt het, dat wetsontwerpen, ter regeling van finantiële aangelegenheden van den Staat, om daaraan vreemde redenen, worden afgestemd. Nu de maatregel omtrent de conversie is afgeslagen, zullen er toch andere maatregelen, misschien eene verhooging van belastingen, worden voorgesteld. De spreker gelooft niet, dat de Regering daartoe gereedelijk zal overgaan, en de kamer zal zoodanige verhooging, evenmin als eene verpligte vermindering van rente, anders dan bij volstrekte noodzakelijkheid, toestemmen. Er moeten middelen buiten bezwaar der Natie gezocht worden, alvorens tot eenigen wanhopigen maatregel over te gaan. De spreker achtte het ongegrond, alleen van bezuiniging redding te verwachten. Om den drang der omstandigheden, zal de spreker voor het onderhavige ontwerp stemmen. Als de onderscheidene Staatsmagten elkander welwillend de hand bieden, acht hij nog redding van het Vaderland mogelijk.

De heer *Enschedé* meent, dat de Regering fondsen moet hebben, om de zaken aan den gang te houden, en hij zal hierom voor de wet stemmen. De uitgifte van schatkistbiljetten is het gereedste middel, om voor het oogenblik in het te kort over 1841 en 1842, ruim 9½ millioen groot, te voorzien. Er is geen tijd van beraad.

De 1ste Julij is op handen. Hij acht het overigens staatkundig, zoo spoedig mogelijk tot de verzilvering van de Belgische schuld over te gaan? Reeds beloopt onze rentebetaling 41 millioen. Waar zou het heen, indien daar eens 4 millioenen bijkwamen? Daarom heeft de thans aftredende bewindsman in tijds de Belgische tot eene liquide schuld willen maken. Het had den spreker hoogst wenschelijk voorgekomen, dat die gewigtige dienst aan het Vaderland reeds had kunnen worden bewezen.

De heer *den Tex* acht eene beschouwing over de conversiewet thans niet tijdig of gepast. Hij prijst de toepassing van de wetenschap aan, bij maatregelen, welke er vatbaar voor zijn.

Z. Exc. *de Minister van Finantien* eerbiedigt de uitspraken der kamer. Geen woord van verdriet of verwijt over eene omstandigheid, die voorbij is. Hij had een stelsel van verbetering van 's Rijks finantien voorgedragen, het eenige mogelijke, naar zijn inzien; de meerderheid der kamer heeft er haar zegel niet aan kunnen hechten. Z. Exc. heeft daarop vergeefs beproefd een ander middel ter verbetering te vinden; daarom heeft hij verzocht en verkregen, dat de leiding der geldmiddelen van den Staat een' ander' wierd toevertrouwd. Alvorens daartoe over te gaan, rustte op hem de pligt, voor de instandhouding van 's lands crediet te zorgen; daartoe strekte deze wet. Z. Exc. erkent, dat er bezwaren tegen bestaan; doch de behoefte der schatkist was dringend. Z. Exc. hoopt, dat er later gelegenheid zal bestaan, dit tijdelijk papier weder in te trekken, en tevens, dat de aanneming van deze wet het middel zal zijn, om het eensgezind overleg in den boezem van de Staten-Generaal tot stand te brengen, en op die wijs de toekomst te verzekeren. Daardoor zou 't het Vaderland wel gaan, hetgeen zijn innigste wensch zal zijn, ook in zijne nieuwe betrekking.

Z. Exc. herinnert kortelijk eenige hoofdpunten van hetgeen door hem is verrigt; hoe hij, in een moeijelijk tijdsgewricht, de ministeriële betrekking aanvaardde; hoe hij tot volledige openlegging van 's lands finantien is overgegaan; hoe hij tot meerdere duidelijkheid in dezelve heeft medegewerkt, door de afschaffing van het Amortisatie-syndicaat; hoe hij waarborgen voor de toekomst heeft helpen daarstellen, door de nieuwe inrigting der Rekenkamer, enz. Z. Exc. had de definitive regeling van den achterstand, vóór het einde des jaars toegezegd, doch stelt er prijs op, dat dit zoo veel mogelijk nog vóór zijne aftreding plaats hebbe. Uit dien hoofde legt Z. Exc. nog eene nadere Nota over. Die achterstand is tot 30 millioen teruggebragt; 18 millioen zijn daarvan gedekt, en de 12 millioen worden voorloopig nog niet gevorderd. Een nieuw tarief van regten is door Z. Exc. voorbereid. Overdreven fiscaliteit is daar, waar de wet dit toestond, te keer gegaan. Z. Exc. heeft getracht, den druk der belasting op de meergegoeden over te brengen. Soms is dit den Minister maar mogen gelukken. De zoo ingewikkelde geschillen met België zijn opgelost.

Altijd heeft Z. Exc., in de vervulling van zijn ambt, het belang van het Vaderland op het oog gehad. Indien hij mogt gedwaald hebben, dan heeft hij het gedaan ter goeder trouw. Z. Exc. hoopt, dat de toekomst zijne handelingen zal regtvaardigen. Met veel leed wezen, heeft hij, gedurende zijn beheer, veel wantrouwen ontdekt. Moge het vertrouwen onder zijnen opvolger terugkeeren! Moge deze zijne gewigtige taak vervullen tot bevordering van het welzijn van het dierbare Vaderland! Gods zegen zij over hem! Om zijnen opvolger tot genoemde bevordering in staat te stellen, en de naaste toekomst te verzekeren, beveelt de Minister het thans aanhangige ontwerp aan.

De heer *van Nes* betuigt zijn diep leedwezen over de aftreding van den hooggeachten minister; maar hij vindt die aftreding wijs en doelmatig. Daar Z. Exc. geen ander middel tot herstel mogelijk achtte, dan hetgeen hij had voorgedragen, handelt hij constitutioneel, na het afslaan van dat middel, zijn ontslag te nemen. De spreker hoopt, dat Z. Exc. in de nieuwe betrekking, die hij gaat vervullen, bewijzen van bekwaamheid zal geven, waarvan het Vaderland de vruchten plukken zal.

Ter stemming overgegaan zijnde, is het ontwerp met *algemeene stemmen* aangenomen, uitgezonderd die van den heer *Kniphorst*.

Daarna wordt de vergadering gescheiden.

— In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van gisteren, is van de Tweede Kamer ontvangen het door dezelve aangenomen ontwerp tot tijdelijke voorziening in de behoeften der schatkist.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 11den Junij 1843, n°. 65, zijn tot notarissen benoemd:

in het arrondissement Breda, ter residentie Geertruidenberg, *J. H. W. Verkouteren*; en

in het arrondissement Utrecht, ter residentie Utrecht, *H. Duijfjes*; terwijl bij hetzelve besluit aan den notaris *W. de Jongh* is vergund, zijne standplaats van Tiel naar Ophensden over te brengen.

— Door Zijne Majesteit is, bij besluit van den 10den Junij jl., n°. 61, vergund het bestaan te Giessen (provincie Noord-Braband) van eene Christelijke afgescheidene gemeente, bestuurd volgens de bepalingen van het bij dat besluit gevoegd reglement.

— Door Zijne Majesteit is, bij besluit van den 11den Junij jl., n°. 52, voor de Algemeene Synode der Hervormde kerk, welke op den eersten Woensdag in de maand Julij aanstaande zal bijeenkomen benoemd:

tot president, de heer *B. Nieuwold*, predikant te Leeuwarden;

tot vice-president, de heer *C. L. van den Broek*, predikant te 's Gravenhage; en

tot secundus van den vice-president, de heer *C. W. Pape*, predikant te Heusden.

— Bij besluit van 14 Junij jl. n°. 65, heeft Zijne Majesteit tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd den heer *J. C. Loman*, predikant der Evangelisch Luthersche gemeente te Amsterdam en secretaris der Synode van het gezegde kerkgenootschap.

— Bij besluit van 16 Junij jl., n°. 65 heeft Zijne Majesteit den observator bij de sterrewacht van de hoogeschool te Utrecht, *S. A. Rueb*, benoemd tot lector in de sterrekunde bij gemelde hoogeschool, zonder bezwaar van 's Rijks schatkist.

— De Minister van Financien heeft ter algemeene kennis gebragt, in voldoening aan art. 3 der wet van 27 December 1840 (*Staatsblad n°. 79*), dat de krachtens dezelve wet uitgegevene schatkistbiljetten op den eersten dezer maand beliepen eene kapitale som van *vijf millioen negen honderd een en tachtig duizend gulden* (*f* 5 981,060).

— Z. M. de Koning, vergezeld van Z. K. H. Prins *Hendrik*, is gisteren morgen uit de residentie naar Rotterdam vertrokken, om HH. KK. HH. den hertog en de hertogin *van Saksen-Weimar-Eisenach*, die aldaar heden uit Weimar verwacht werden, af te halen. Z. M. en HH. KK. HH. zullen heden avond alhier aankomen.

— Zaturdag zijn bij het provinciaal geregtshof van Zuidholland de pleidooijen in zake *J. C. van Stenis*, beschuldigd van vergiftiging, voortgezet en ten einde gebragt. Nadat de verdediger van den beschuldigde Mr. *L. Metman*, ten tweeden male het woord gevoerd had, is de behandeling dezer zaak, die elf teregtzittingen heeft gevorderd, geëindigd. De uitspraak is bepaald op Vrijdag aanstaande, des morgens ten elf ure.

— Den 30 der vorige maand heeft de maatschappij: *Tot bevordering der Bouwkunst* te Amsterdam hare eerste algemeene vergadering gehouden, welke, behalve door de leden des bestuurs, door 94 gewone leden werd bijgewoond. Nadat dezelve door den president, den heer *D. D. Büchler*, met eene toepassende rede was geopend, deed de secretaris, de heer *J. Warnsinck*, verslag van hetgeen met de Maatschappij, bij en sedert de oprigting, was voorgevallen, alsmede van de werkzaamheden des bestuurs, gedurende dat tijdsverloop. Hieruit bleek onder anderen, dat genoemde inrigting de meeste deelneming en belangstelling mogt ondervinden. Het aantal leden bedraagt 519.

— Door eenige letterkundigen in ons Vaderland zal eene vereeniging daargesteld worden, ten doel hebbende, om de achtbare overblijfsels der vroegere eeuwen aan de vergetelheid te ontrukken, door de gezamenlijke uitgave van *Handschriften uit den vroegsten tijd onzer Letterkunde tot het midden der XVI eeuw*, en daarbij te verbinden de opname van de *zeldzaam gewordene drukwerken uit het laatste van dat tijdvak*, die, uit een geschied-, taal- of letterkundig oogpunt beschouwd, eene vernieuwde uitgave waardig zijn. Voor het lidmaatschap betaalt men jaarlijks *f* 6.

— Men schrijft uit Amsterdam, van eergisteren:

» Gisteren, omstreeks den middag, heeft zich alhier, en waarschijnlijk ook in den omtrek een zelden zoo krachtig geziene kring rondom de zon vertoond, welk nu eens meer, dan minder voorkomend verschijnsel reeds door onzen beroemden *Musschenbroek* met den naam van Halo bestempeld is geworden, en waarvan in § 1615 en volgende van zijn werk eene, van de vereischte afbeeldingen verzelde, beschrijving gegeven is. De wind was Oost ten Noorden en de dampkring met duidelijk zigtbare, hoezeer dunne nevels vervuld, welke als ligte, drijvende wolkjes bij den kring gezien zijn.

» De stand van den baro- en thermometer is gisteren en heden geweest:

16 Junij,	1 ure,	Barom.	763 ½,	Therm. 65.	Wind O. t. N.	
17 »	1 »	»	765,	» 69.	»	Zuid. »

— Den 12den heeft te Goor plaats gehad de onthulling van het gedenkteeken, hetwelk ter nagedachtenis aan den heer *Thomas Ainsworth* op de begraafplaats aldaar is opgerigt. Eene aanzienlijke menigte is tot de bijwoning derzelve uit de omstreken toegevloeid. Ook Zijne Excellentie de heer Gouverneur heeft de plegtigheid met zijne tegenwoordigheid vereerd.

DSCHELLALABAD EN AFGHANISTAN.

(*Vervolg van N°. 72.*)

Dost *Mahomed* had zijnen zoon, *Mohammed Akhbar* met zijne troepen, die den Khiberpas bezet hielden en 13,000 man sterk waren, van Dschellalabad ontboden, maar deze troepen weigerden op te breken, en Dost *Mohammed* moest alzoo, door eenige weinige ruiters begeleid, ijlings de vlugt nemen. Schach *Schudscha* hield nu als overwinnaar zijnen intogt te Kabul en de troepen van Dost *Mohammed* liepen tot hem over.

Daar de stammen van den pas Bolan, op aanzetting van hun opperhoofd, den Khan van Khelat, zich aan roof en moord jegens den legertros van het indische leger hadden schuldig gemaakt, werd hunne hoofdstad Khelat den 13den November 1839 ingenomen; het doel van den veldtogt scheen nu volkomen bereikt. De vroegere hoofden van Kabul en Kandahar waren des

marsch vervangen geworden; die van Sind en Herat stonden naar het engelsche bondgenootschap. Dit alles was in weinig maanden tijds, maar met groote kosten (men spreekt van meer dan drie millioenen ponden sterling) tot stand gebragt.

Twee jaren later veranderde het tooneel. Op den 1sten November 1841 stond de stad Kabul tegen de Britten en Schach *Schudscha* op; verscheidene officieren, waaronder sir *Alexander Burnes* en zijn broeder werden vermoord. De engelsche troepen, 5000 à 6000 man sterk, werden niet meer van levensmiddelen voorzien en konden ten laatste den opstand niet meer dempen, zijnde de zoon van Dost *Mohammed*, *Akhbar*-Khan, aan het hoofd der beweging. Eene onderhandeling werd noodzakelijk geacht, en de engelsche gezant *Mac Naghten* begaf zich op den 23sten December 1841, met vier officieren en een klein gevolg tot *Akhbar*-Khan, die midden in het gesprek een pistool voor den dag haalde en den gezant doodschoot. De nood der bezetting leidde den 5den Januarij tot een verdrag, ten gevolge waarvan de troepen ongestoord naar Dschellalabad zouden kunnen aftrekken; maar naauwelijks hadden zij hunne legerplaats verlaten of hunne trouwelooze vijanden vielen op hen aan. De marsch ontaardde spoedig in eene voortgezette vlugt. De weg was met hooge sneeuw bedekt, het jaargetijde was bar en de weg liep door de landstreken der vijandelijke stammen. Voor de vlugtelingen lagen de geduchte bergpassen waar alle wederstand onmogelijk was. In deze passen werden dan ook de gezamenlijke Britsch-Indische troepen, omtrent 13000 man, afgemaakt, en naauwelijks zes personen bereikten Dschelalabad. Verscheidene vrouwen en officieren werden als gijzelaars naar Kabul teruggevoerd. In de maand Maart werd de bezetting van Ghizni, die eveneens onder den waarborg van een verdrag hare kwartieren verlaten had, in dezelfde passen om 't leven gebragt. Schach *Schudscha* verloor insgelijks het leven, en op den 8sten en 10den Augustus ontruimden de Engelschen ook Kandahar. De generaal *Nott* sloeg daarop den weg naar Ghisni of Gasni in, begeleid door 7000 soldaten, 9000 legerknechts, 8000 kameelen en eene menigte andere lastdieren; de generaal *England* marcheerde met 4000 man en 10000 lastdieren naar de tegenovergestelde zijde. De generaal *Pollock* voerde te gelijker tijd van Dschellalabad zijne troepen op den weg van Kabul naar Gandamak, 't welk slechts 16 engelsche mijlen van Kabul ligt aan den ingang der naar deze stad voerende passen, om met *Nott* Kabul te veroveren en de gevangenen te bevrijden. De generaal *Nott* bereikte na eenen zegevierenden marsch van 200 engelsche mijlen gelukkig Ghisni, vernielde de stad en bevrijdde 327 Sipoys uit de gevangenschap. De generaal *Pollock* trok hem te gemoet langs denzelfden weg, welke in Januarij en Maart het verschrikkelijk tooneel van den ondergang van twee legers geweest was. Het gezigt der duizenden afgeknaagde ledematen, welke voor de gepleegde trouweloosheid om wraak schreeuwden, was niet geschikt om zachtheid en verschooning in het van Gandamak aftrekkend leger op te wekken, en Kabul moest vreeslijk boeten voor de gruweldaad der Afghanen. De stad die vroeger 60000 inwoners en eenen bazar van 2000 winkels telde, is niets meer dan een puinhoop. De naburige stad Istaleff deelde hetzelfde lot als Kabul; het zwaard en het vuur woedden aldaar twee dagen lang onafgebroken voort.

Na deze wraakoefening verlieten de Engelschen het land, 't welk nu eene nieuwe staatkundige vorming te wachten staat.

Tijdens de grondvesting van het rijk der Afghanen door *Achmed*-Khan bevatte hetzelve, behalve het eigenlijk Afghanistan en Beludchistan met Sind, ook het geheele westelijk gedeelte van den tegenwoordigen Sicks-staat, namelijk Multan en Cachemir, als ook in het noorden van den Hindukusch en Paropamisus het oude Baktrie of het tegenwoordige Balkh. De Sicksvorst *Rundschit-Sing* bediende zich echter van de sedert 1803 in het rijk der Afghanen heerschende verwarring en ontrukte van hetzelve geheel Cachemir, Multan en meer andere provincien, terwijl aan de noordelijke zijde van Afghanistan de Bocharen de provincie Balkh veroverden en de Amirs van Sind zich onttrokken aan de afhankelijkheid, waarin zij tot Afghanistan stonden.

(*Het vervolg hiernevens.*)

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag werden omgezet: Ned. 2½ pCt. 53 negen zest.; 5 pCt. 99¾; Kansb. 26¼; Amort. Sijndik. 4½ pCt. 94¼; dito 3½ pCt. 79; Domein losr. 100; Hand. 136¾; O. I. 5 pCt. 99; Spoorw. op Haarl. 56½; dito Rotterd. 55; Rijn Spoorw. 92¾; Haarlemmerm. 104; Rusl. 5 pCt. 106⅝; 4 pCt. bij Hope 89⅛; Inschr. in Assign. 6 pCt. 68¾; Certif. van dito 6 pCt. 70; Spanje 17¾; Coup. 21¼; Port. te L. 2½ pCt. 41 dert. zest; Oostenr. Metall. 107⅞; Polen Aandeelen *f* 166½; Amer. 6 pCt. 40; 5 pCt. 48¾; Braz. 76; Colum. 17¼; Mex. 28¾; Peru 11¼; Louisianabank 42; Philadelphia bij *Hope* 38; 6 pCt. bij *Rothschild* 35; Amerika Actien 5½.

*** Heden verloste voorspoedig van een welgeschapen ZOON, J. J. VAN DEN KIEBOOM, geliefde Echtgenoot van

BREDA, den 18. Junij 1843.

EG^t. J. A. KERSTENS.

OPENBARE AANBESTEDING.

Op den 4 Julij 1843, des voormiddags ten 10 ure, zal door het Gemeente-Bestuur van *Hilvarenbeek*, onder nadere goedkeuring, in het Gemeentehuis aldaar, worden Aanbesteed:

Het doen van eenige HERSTELLINGEN en VERNIEUWINGEN aan den TOREN der KERK voor de R. C. Gemeente.

Het Bestek der werkzaamheden, ligt van heden af ter lezing ten Gemeentehuis voornoemd, terwijl de noodige aanwijzing in loco zal worden gedaan den dag vóór de Aanbesteding.

ZEGT HET VOORT.

PUBLIEKE VERKOOPING.

M^r. F. R. VAN NAERSSEN, Notaris te *Breda*, zal, ten verzoeke der Erfgenamen van wijlen den Wel-Edelgeboren Heer M^r. JACOB HENDRIK HOEUFFT, gewoond hebbende te *Breda*, op Zaturdag den 1. Julij 1843, des voormiddags ten *elf* ure, ten Koffijhuize van Mejufvrouw de Weduwe OERS, op de Groote Markt, te *Breda*, publiek Veilen, en op Zaturdag den 15. Julij daaraanvolgende, ter plaatse voornoemd, des avonds ten *zeven* ure, aan de meestbiedenden finaal Verkoopen:

1^e KOOP.

Een hecht, sterk en weldoortimmerd HEEREN-HUIS, zeer grooten TUIN, STALLING, KOETSHUIS, PLEIN en ERVE, staande en gelegen op eene der aangenaamste standen der Stad *Breda*, aan de westzijde van de Haven of Prinsenkade, voorzien van verscheidene VERTREKKEN, zeer groote KEUKEN, extra goed watergevende WELPOMP, KELDER, ZOLDERS en verdere Gemakken, en hebbende de STALLING en KOETSHUIS, met den TUIN verbonden, den uitgang in de Zoutstraat te *Breda*, op den Kadastralen Legger der Stad *Breda* bekend onder Sectie A, N°. 44 en N°. 1129, te zamen ter grootte van acht Roeden, acht en zeventig Ellen.

Aan te vaarden in gebruik binnen drie maanden na de toeschatting.

2^e KOOP.

Drie perceelen extra goed BOUWLAND, gelegen in den *Jufvrouwen-Polder*, onder de Gemeente *Fijnaart*, groot te zamen negen Bunders, vijf Roeden en zeventig Ellen, op den Kadastralen Legger der Gemeente bekend onder Sectie H, N°. 53, 54 en 55.

Aan te vaarden in gebruik met het blooten der aanstaande Schoof.

Nadere onderrigtingen zijn te bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

*** En Vente chez BROESE & COMP., à *Breda*:

LORD STRAFFORD

EPISODE DU RÈGNE DE CHARLES 1er D'ANGLETERRE,

PAR

FÉLIX BOGAERTS.

UN MAGNIFIQUE VOLUME ORNÉ DE DOUZE GRANDES GRAVURES COMPOSÉES ET DESSINÉES PAR

N. DE KEYSER,

Gravées sur bois par HENRI BROWN.

Conditions de la Souscription.

LORD STRAFFORD formera un volume grand in-octavo, imprimé avec luxe sur beau papier vélin satiné, et sera publié en 24 livraisons.

Chaque livraison se composera d'une forme de texte et d'une grande gravure, ou de deux ou trois formes de texte sans gravure.

L'ouvrage contiendra DOUZE grandes gravures composées et dessinées par N. DE KEYSER, et gravées avec le plus grand soin par HENRI BROWN.

Il paraîtra une livraison chaque semaine, à partir du 10 avril 1843.

PRIX DE CHAQUE LIVRAISON: 27^c CENTS.

Les 500 premiers souscripteurs recevront les gravures sur Chine, et auront droit en outre à une magnifique couverture dessinée par E. HAMMAN et gravée par H. BROWN.

Denkbeelden van een' Oud' Soldaat over eene zuiniger en doelmatiger zamenstelling van het Nederlandsche leger. . . . *f* 1,25.

Nadere ontwikkeling van eenige der denkbeelden van een' Oud' Soldaat, over eene zuiniger en doelmatiger zamenstelling van het Nederlandsche leger. . . . . *f* 0,30.

Bedenkingen van een' Jong' Soldaat, tegen eenige der denkbeelden van een' Oud' Soldaat, over eene zuiniger en doelmatiger zamenstelling van het Nederlandsche leger. . . . . . . *f* 0,75.

Volledig zamenstel der wettelijke verordeningen op het regt van Patent. Met toestemming en onder goedkeuring van Zijne Excellentie den Minister van Financiën, uitgegeven door J. P. CIRIACI. *f* 1,80.

Volledig zamenstel der wettelijke verordeningen op de Personele Belasting. Met toestemming en onder goedkeuring van Zijne Excellentie den Minister van Financiën, uitgegev. door J. P. CIRIACI. *f* 1,00.

J. T. B. CLAVEL, Geschiedenis der Vrijmetselarij, en der vroegere en latere geheime Genootschappen, opgehelderd door 25 fraaije staalgravures in 18 Afleveringen. (1^e Aflevering.) . . *f* 0,60.

H. J. KOENEN, Geschiedenis der Joden in Nederland. . . 4,20.

J. F. DAVIS, Schetsen en Tafereelen uit China, 2 deelen. . 5,00.

GEORGE YOUNG, Het leven en de Reizen van Kapitein JAMES COOK, in 2 deelen met platen. 1^e deel . . . . *f* 2,70.

Naamregister der Hervormde Predikanten in het Koningrijk der Nederlanden en derzelfs Oost- en West-Indische bezittingen, alsmede der Hoogleeraren in de Godgeleerdheid aan de Hoogescholen en Athenaeën, met aanwijzing hunner vroegere en tegenwoordige standplaatsen. . . . . *f* 1,50.

Annuaire Militaire de la Belgique 1843. . . . . . . 0,80.

Te BREDA bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.